

Strömsunds kommun
Rektorn vid Kyrktåsjö skola
Elisabeth.Bjorn@zonline.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Kyrktåsjö skola
i Strömsund

Tillsyn av Kyrktåsjö skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Strömsund under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Kyrktåsjö skola besöktes av Skolinspektionen den 2 maj 2012.

Helhetsbedömning

Verksamheten vid Kyrktåsjöskola är på många sätt välfungerande. Lärandemiljön förefaller lugn och trygg och undervisningen utgår i möjligaste mån efter elevernas behov och förutsättningar. Insatser sätts in för de elever som behöver extra stöd. En medveten satsning görs på att ge samtliga elever möjlighet att träna på att uttrycka sin mening inför andra samt att lyssna på varandra genom skolmöten varje månad. Skolan bedriver ett främjande arbete för att skapa en trygg och lugn miljö för eleverna. Vid intervjuer med skolledning och lärare framkommer att de vuxna upplever sig ha god inblick i elevernas dagliga situation och att uppkomna situationer kan hanteras direkt

Tillsynen visar även på ett antal områden som måste förbättras. Processen för särskilt stöd med upprättande av åtgärdsprogram är otydlig och fungerar inte i enlighet med gällande bestämmelser. Skolinspektionen bedömer även att Kyrktåsjö skola inte har en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav. Vidare bedömer Skolinspektionen att rektor måste se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolan, som består i planering, uppföljning och utveckling och att det arbetet dokumenteras. Det finns idag inte tydliga sammanställningar och uppföljningar av kunskapsresultat på skolenivå, inte heller utvärderas på ett systematiskt sätt det förebyggande värdegrundsarbetet eller de stödinsatser som genomförs.

Skolan leds av en rektor och en platschef där den senare har det operativa ansvaret. Rektor informeras löpande. Enligt den arbetsbeskrivning som gäller för samtliga platschefer på rektors fyra grundskolor i området har platschefen omfattande ansvarsområden och arbetsuppgifter. Det framgår dock inte tydligt av arbetsbeskrivningen hur ansvaret ska fördelas mellan platschef och rektor i de fall beskrivningen anger att uppgifter ska genomföras i samråd mellan de båda. Enligt platschef och rektor har den förre 20–25 procent av en heltidstjänst för att hantera sitt uppdrag på Kyrktåsjöskolan. Mot bakgrund av de brister som lyfts ovan och det omfattande uppdrag som åligger platschefen bedömer Skolinspektionen att rektors delegation behöver tydliggöras.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Kyrktåsjo skola i Strömsund måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Strömsunds kommun att senast den 3 december 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Det finns inte en plan mot kränkande behandling som motsvarar författningarnas krav

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Upprätta en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp. Planen ska upprättas under medverkan av eleverna (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektorn inte till att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Vid misstanke om att en elev inte kommer att nå målen ska detta anmälas till rektor, som ska se till att en utredning görs. Vid utredning ska samråd med elevhälsan ske. Rektor ska sedan fatta ett beslut om ett åtgärdsprogram ska upprättas eller inte (3 kap. 8–9 §§ skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektor ser inte till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolan och att det arbetet dokumenteras.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektor måste se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4–6 §§ skollagen).

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

- Tydliggöra i vilka fall, och i vilken omfattning, rektor har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter (2 kap. 10 § skollagen)

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Det finns inte en plan mot kränkande behandling som motsvarar författningarnas krav

Motivering:

Skolinspektionen har fått ta del av Hotings rektorsområdes likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling. Planen beskriver det främjande arbetet som sker i rektorsområdet. Vidare finns handlingsplaner för hur skolan ska agera vid kränkande behandling respektive diskriminering samt hur elever kan agera och vilka personer de kan vända sig till om någonting händer. I planen finns också definitioner av begrepp samt hänvisning till den lagstiftning som reglerar respektive område. Den lagstiftning som hänvisas till är dock inaktuell. Det framgår inte i planen vilka åtgärder som behövs – och som ska genomföras – för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever i rektorsområdets olika verksamheter.

Enligt skollagen respektive diskrimineringslagen ska en plan för hur skolan ska förhindra kränkningar respektive diskriminering upprättas varje år. Planerna ska också visa hur skolan ska arbeta förebyggande. Dessa planer kan sammanföras till ett dokument. Det är huvudmannens ansvar att planerna upprättas. I planen mot kränkande behandling ska framgå vilka åtgärder vid skolan som avses påbörjas eller genomföras under det år planen gäller. Hur föregående års åtgärder har genomförts ska också framgå i planen. Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska planen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet planen gäller.

Skolinspektionen bedömer att Kyrktåsjös skola inte har en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav. Huvudmannen måste se till att en plan upprättas som, utifrån behoven på skolan, visar vilka åtgärder som ska vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Hur dessa åtgärder sedan har genomförts ska redovisas i nästa års plan. Eleverna ska vara delaktiga i arbetet med planen. För vidare arbete med planen se Skolverkets allmänna råd Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (2012).

Författning:

6 kap. 8 § skollagen.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektorn inte till att elevens behov av särskilt stöd utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

Tillsynen visar att åtgärdsprogram upprättas även när det inte handlar om behov av särskilt stöd. När en elev behöver mer stöd i ett moment eller ett område så skriver lärare, oftast tillsammans med specialpedagog, ett åtgärdsprogram. Det handlar ibland om sådana insatser som snarare handlar om anpassning av undervisningen som läraren är skyldig att göra. Detta bekräftas av skolledningen. När ett åtgärdsprogram upprättas får rektor endast information om detta. Elevhälsan är inte involverad i upprättandet av åtgärdsprogram.

Enligt skollagen ska rektor meddelas vid misstanke om att en elev riskerar att inte uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Rektor ska då se till att en utredning genomförs för att ta reda på elevens behov. Enligt skollagen ska samråd med elevhälsan göras om det inte är uppenbart obehövligt. Efter genomförd utredning ska rektor fatta beslut om ett åtgärdsprogram ska upprättas eller inte. Vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i upprättandet av åtgärdsprogrammen.

Skolinspektionen bedömer att rutinerna för upprättande av åtgärdsprogram måste förbättras så att de överensstämmer med gällande bestämmelser.

Författning:

3 kap. 8–9 §§ skollagen.

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektor ser inte till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolan och att det arbetet dokumenteras.

Motivering:

I skolans dokumenterade kvalitetsarbete finns inte några sammanställningar av kunskapsresultaten. Därmed finns inte heller några analyser av varför kunskapsresultaten ser ut som de gör och inte heller någon analys av vilka områden skolan behöver prioritera för att förbättra dessa. De åtgärder som lyfts för att förbättra måluppfyllelsen är att åtgärdsprogram upprättas för de elever som har låga resultat vid olika läs- och skrivdiagnoser. Rektor får information om resultat av nationella prov i årskurs 3 och i årskurs 5 (vårterminen 2011 genom-

fördes dock inte några nationella prov i årskurs 5). Enligt uppgift från rektor har inte Kyrktåsjö skola någon statistik över måluppfyllelsen för alla ämnen i årskurs 5. Därför har Skolinspektionen inte, inför tillsynen, fått del av några resultatsammanställningar. Skolans platschef kan dock på begäran ta fram sammanställningar av måluppfyllelsen i samtliga ämnen för årskurs 3 och 6 höstterminen respektive vårterminen 2011. Platschefen menar att rektor kontinuerligt informeras om skolans resultat. De anpassningar och särskilda insatser som genomförs i undervisningen och i annan form utvärderas på individnivå men inte på skolnivå.

När det gäller skolans värdegrundsarbete genomför skolan ett antal aktiviteter för att förbättra tryggheten för eleverna och stärka deras självkänsla. Trygghet och trivsel mäts i en elevenkät varje termin. Vidare arbetar skolan med olika värderings- och samarbetsövningar. Den verksamheten utvärderas dock inte på ett systematiskt sätt. Skolinspektionen vill betona vikten av att material och metoder som används i samband med den typen av övningar kvalitetssäkras och att uppföljning och utvärdering sker noggsamt.

Enligt skollagen ska rektor särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Vidare ansvarar rektor enligt skollagen för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att planera, följa upp och utveckla utbildningen. Detta arbete ska enligt samma lag dokumenteras.

Skolinspektionen bedömer att rektor inte ser till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete och att det arbetet dokumenteras. Det faktum att man inte på ett tydligt sätt, på skolnivå sammanställer resultat eller utvärderar insatser som genomförs innebär att det inte finns ett tillräckligt underlag för att följa upp och utveckla utbildningen.

Författning:

4 kap. 4–6 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Rektors ansvar.

Bedömningsområde: Ledningsstruktur och organisering av utbildningen**Bedömning:**

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

Vid Kyrktåsjö skola finns en arbetsbeskrivning för den person som på 20-25 procent av sin tjänst fungerar som platschef. Ansvarsområden och arbetsuppgifter är omfattande men inte helt tydliga. För några områden framgår att ansvaret är både platschefs och rektors, exempelvis när det gäller personalens

kompetensutveckling. Hur detta gemensamma ansvar ska fördelas framgår inte.

Enligt skollagen får rektorn i vissa fall uppdra åt en anställd att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och beslutsbefogenheter.

Skolinspektionen bedömer att rektorns delegation behöver tydliggöras så att det blir tydligt för samtliga vem som ska genomföra olika ledningsuppgifter. Vidare vill Skolinspektionen påpeka att trots att vissa uppgifter är delegerade till annan, är rektor alltid ytterst ansvarig.

Författning:

2 kap. 10 § skollagen.

Bakgrund

Måluppfyllelse

Vårterminen 2011 nådde samtliga elever i årskurs 3 kravnivån på de nationella proven i svenska och matematik. I årskurs 5 genomfördes inte några nationella prov våren 2011. Enligt skolans uppgifter nådde hela årskurs 6 målen i alla ämnen utom i matematik där det inte var full måluppfyllelse. Skolan genomför olika aktiviteter för att främja ett gott klimat bland eleverna. Aktiviteterna syftar bland annat till att stärka elevernas självkänsla och att de ska öva sig i att samarbeta. Det kan handla om att eleverna får i uppdrag att gemensamt planera och genomföra en trevlig aktivitet för varandra samt att ge dem möjlighet att öva på att lyssna på varandra och på att själva uttrycka sin mening inför en grupp. Varje termin besvarar eleverna en enkät och genom den får skolledningen ett mått på hur eleverna trivs på skolan. I utvecklingssamtal försöker lärarna också följa upp hur eleverna upplever att vara på skolan. Enligt skolledning och lärare är det relativt lugnt och tryggt på Kyrktåsjöskola.

Beskrivning av Kyrktåsjö skola

Kyrktåsjö skola ligger i byn Kyrktåsjö, cirka 2 mil från Hoting i Strömsunds kommun. Skolan bedriver verksamhet för förskoleklass upp till årskurs 6. Totalt finns 28 elever på skolan, fördelade på en F-2 klass och en 3-6 klass. I anslutning till skolan finns en förskola och ett fritidshem. Samverkan sker mellan skolan, förskolan och fritidshemmet. På skolan arbetar tre pedagoger och en specialpedagog. Skolan leds av en rektor och en platschef. Platschefen har det operativa ansvaret och rektor informeras löpande.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Sara Lyrenäs.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Britta Seeger
Utredare

Skolinspektionen

Beslut

2012-06-01

10 (12)

Dnr 43-2011:5550

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i beslutet grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).